

ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „ПРИСТАНИЩНА ИНФРАСТРУКТУРА”
ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ – СОФИЯ

София 1574, бул. „Шипченски проход” № 69, e-mail: office@bgports.bg, Тел: (+359 2) 8079999, Факс: (+359 2) 8079966

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГР. СОФИЯ - 1594, БУЛ. „ДОНДУКОВ” № 1

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪБЩЕНИЯТА ДП „ПРИСТАНИЩНА ИНФРАСТРУКТУРА гр.София 1574 бул. „Шипченски проход” № 69, тел. 8079999 факс: 8079966 Регистрационен индекс и дата 08-00-2-2/24.06.2013

Относно: *Определение от 29.05.2013 г. по конституционно дело № 10/2013 г.*

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Гл. № 10/24.06.2013

Дата 24.06.2013

заинтересованата страна ДП „Пристанищна инфраструктура”,
ЕИК 130316140, със седалище и адрес на управление:
гр. София, р-н „Слатина”, бул. „Шипченски проход” № 69,
представявано от генералния директор Мирослав Петров

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на предоставената ни възможност, в определения ни срок, от името на заинтересованата страна Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура” изразяваме следното становище по искането на президента на Република България за установяване противоконституционност на чл. 112к, ал. 1 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) в частта: „без търг или конкурс в полза на лице по чл. 112г, ал. 1, съответно чл. 112д, ал. 4, както и”, създаден с § 39 от Закона за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г.), поради противоречие с чл. 18, ал. 1 и 5 от Конституцията.

Аргументите на Президента на Република България, с които е обосновано противоречието на посочения текст с чл. 18 от Конституцията са, че с посочената разпоредба се урежда възможност за учредяване на ограничени вещни права без търг или конкурс, „напълно несъвместима с особения правен режим на обектите, изключителна държавна собственост, изчерпателно очертани с конституционната норма на чл. 18, ал. 1.” С учредяване правото на строеж върху изключителна държавна собственост съществено се ограничавало действителния обем на правата на държавата – собственик, за сметка на тези на носителя на ограниченото вещно право. Така, титулярът на правото на строеж, надстройкаване, пристрояване ставал изключителен собственик на построеното от него в изключителна държавна собственост.

Следва да се отбележи, че текстът, чието обявяване за противоконституционен се иска, регламентира само реда за учредяване правото на строеж, но не се посочва върху какъв обект се учредява същото. Разпоредбата, която регламентира върху какво се учредява правото на строеж за изграждане на нови или за разширение на съществуващи

пристанища за обществен транспорт с регионално значение, рибарски, яхтени и специализирани пристанища и на специализирани пристанищни обекти по чл. 111а, ал. 1 и чл. 111б, ал. 1 ЗМПВВПРБ и чл. 112з от ЗМПВВПРБ. Според цитирания текст правото на строеж се учредява върху **„морското дъно и дъното на българския участък и крайбрежната заливаема ивица на р. Дунав“** за **„изграждане или разширение на национален обект по смисъла на Закона за държавната собственост - пристанище за обществен транспорт с регионално значение или пристанище по чл. 107 - 109, в т. ч. на оперативната акватория“** или за **„трайно задоволяване на обществени потребности - изграждане на нов или разширение на съществуващ специализиран обект по чл. 111а, ал. 1 или чл. 111б, ал. 1“**. Следователно атакуваната норма на чл. 112к, ал.1 от ЗМПВВПРБ има предвид учредяване право на строеж без търг или конкурс върху морското дъно и дъното на българския участък и крайбрежната заливаема ивица на р. Дунав.

Според чл. 18 от Конституцията на Република България водите са изключителна държавна собственост. В Решение № 11 от 25.09.1997 г. на КС на РБ по конст. д. № 4/97 г. е посочено, че критериите за определянето на публичноправната значимост и всеобща ползност на обектите и ресурси, посочени чл. 18, ал. 1 от Конституцията (в т.ч. и водите) са от компетентността на законодателя, като законите, с които тези критерии се определят, подлежат на общо основание на конституционен контрол съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

В съответствие с горното в чл. 14 от Закона за водите като **изключителна държавна собственост** са определени **вътрешните морски води и териториалното море**, а в чл. 12, ал. 2 от същия нормативен акт морското дъно и неговите недра в границите на вътрешните морски води и териториалното море и крайбрежната заливаема ивица на р. Дунав **са** определени като **публична**, а не като изключителна **държавна собственост**.

Едновременно с това, съгласно нормата на чл. 7, ал.5 от Закона за държавната собственост, в редакцията ѝ съгласно ДВ, бр. 27 от 15.03.2013 г. (която към датата на обнародване на ЗИД на ЗМПВВПРБ е била действащо право): **„В случаите и при условията, определени със закон, с решение на Министерския съвет върху имоти - изключителна и публична държавна собственост, може да се учредяват ограничени вещни права, когато това е необходимо за изграждане на национален обект или за трайно задоволяване на обществени потребности.“** Друг е въпросът, че и този текст не отговаря на въпроса по какъв ред ще бъде учредено това право на строеж от МС и как ще се гарантира и осигурява оптималната закрила на правата на държавата.

В искането на Президента на Република България правилно е отбелязано, че всяко пристанище се състои от територия, акватория и пристанищни съоръжения (инфраструктура). В чл. 92а от ЗМПВВПРБ, в унисон с цитирания по-горе текст на чл. 14 от Закона за водите е предвидено, че **„акваторията на пристанищата е изключителна държавна собственост“**, но **„територия и инфраструктурата на пристанищата могат да бъдат собственост на държавата, на общините, на физически и юридически лица“**.

Правото на строеж, предвидено в новия чл. 112к от ЗМПВВПРБ, позволява на собственика на територията, който има инициатива за изграждане на ново или разширяване на съществуващо пристанище, да получи право да изгради и съответната инфраструктура, необходима за съществуването на пристанище. По смисъла на § 2, т.18 от Допълнителните разпоредби на ЗМПВВПРБ **„Пристанищна инфраструктура“** е техническата инфраструктура на пристанището по смисъла на § 5, т. 31 от допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, както и другите сгради и съоръжения на територията на пристанището, свързани с извършването на неговата територия дейности и услуги, а **„Пристанищни съоръжения“** са елементи на пристанищната инфраструктура, трайно прикрепени към терена на пристанището, които са предназначени за извършване на пристанищни услуги, както и стационарните и плаващите хидротехнически съоръжения (вълноломи, молове, пирсове, фериботни гнезда,

понтони, докове и други), които служат за защита на пристанищната акватория от ветрово или вълново въздействие или за връзка между кораба и брега.

Следователно след съпоставката на чл. 112к, чл. 112з и допълнителните разпоредби на закона, посочени в последователност по-горе, може да се направи извод, че законодателят е искал да уреди учредяването на право на строеж за всяко едно лице (община, физическо или юридическо лице) да изгражда закрепени за морското дъно и дъното на българския участък и крайбрежната заливаема ивица на р. Дунав пристанищни съоръжения - стационарни и плаващи хидротехнически съоръжения (вълноломи, молове, пирсове, фериботни гнезда, понтони, докове и други), които служат за защита на пристанищната акватория от ветрово или вълново въздействие или за връзка между кораба и брега.

Систематичният анализ показва, че правото на строеж се учредява върху публична държавна собственост - морското дъно и дъното на българския участък и крайбрежната заливаема ивица на р. Дунав от държавата, чрез МС.

Следва да се отбележи, обаче, че атакуваният текст на чл. 112к от ЗМПВВПРБ разглежда общата хипотеза за учредяване право на строеж върху публична държавна собственост за изграждане на ново или разширение на съществуващо пристанище, а не само хипотезата, за която може да се направи извод, че би следвало да е разглеждана, а именно - изграждането на съответните пристанищни хидротехнически съоръжения. Не бихме могли да твърдим, че поради това текстът е противоконституционен, но със сигурност същият, регламентирайки общо всички случаи, когато става въпрос само за изграждането на хидротехнически съоръжения, не е достатъчно ясно и еднозначно законодателно решение, което от своя страна би било предпоставка за неясни и противоречиви тълкувания в бъдеще относно прилагането му.

Правните норми са така създадени и систематизирани, че всеки, който притежава земя и има инициатива за изграждане на ново или разширение на съществуващо пристанище за обществен транспорт с регионално значение, рибарски, яхтени и специализирани пристанища и на специализирани пристанищни обекти по чл. 111а, ал. 1 и чл. 111б, ал. 1 ЗМПВВПРБ, съответстваща на генералния план или на подробния устройствен план, следва да получи правото да изгради ново или да разшири съществуващо пристанище, с което на практика отказът от отстъпване на такова право на строеж е невъзможен, ако са спазени съответните технически критерии. При това положение е стеснено приложното поле за подходи като конкурса или концесията, каквито подходи принципно се спазват при разпореждане с публична държавна собственост.

Допускаме, че възможността за учредяване право на строеж на частни субекти върху публичната държавна собственост е предвидена в ЗМПВВПРБ, за да могат не само държавните (както е било досега), а също така и общинските и частните пристанища да бъдат развивани.

С уважение,

Инж. Мирослав Петров
Генерален директор на
ДП „Пристанищна инфраструктура“

